

Scoil Bearnna na hAille

Plean Scoile don Ghaeilge

Réamhráiteas

(a) Cuireadh an phlean le chéile i rith an bhliain scoile 2014-15.

Bhí gach múinteoir i láthair ó rang naíonáin shóisearacha go dtí rang a sé, agus bhí an foireann tacaíochta ann freisin.

Tá sé bunaithe ar Threorlíní do Mhúinteoirí agus Teanga, an dá leabhar ar an ábhar Gaeilge i gCuracalam na Bunscoile agus ar ár gcleachtadh féin mar mhúinteoirí Gaeilge sa scoil naonúr mhúinteoir seo. Is ar úsáid na Gaeilge mar ghnáth-theanga beo cumarsáide na scoile a leagtar béim sa phlean seo.

(b) Tá gá leis an bplean seo;

- Chun cabhrú linn Curacalam na Gaeilge a chur i bhfeidhm agus a chur in oiriúint d'ár scoil
- Ionas go mbeidh a fhios ag gach duine cad atá ar siúil tríd na scoile
- Go mbeidh leanúnachas agus foirbairt ann ó rang go rang
- Mar áis scoile le haghaidh múinteoirí nua/ionadaithe
- Chun go mbeidh treoir cinnte againn i múineadh agus in úsáid na Gaeilge
- Go mbeadh sé soiléar cad iad na feabhsúcháin gur féidir linn a dhéanamh agus go mbeadh tomhas againn conas mar atáimid ag dul ar aghaidh trí measúnú a dhéanamh ar an bplean go rialta.

Fís agus Aidhmeanna

Fís

- Spéis agus suim a chothú sa Ghaeilge trí na páistí a spreagadh chun í a úsáid in atmaisféar taitneamhach

- Cuirtear béim ar labhairt na Gaeilge
- Ag fágáil rang a sé beidh muinín ag na páistí an Ghaeilge a úsáid agus cumarsáid simplí a dhéanamh trí chomhrá i nGaeilge
- Tá an Ghaeilge le feiceáil sa scoil. Tá béim ar an gcultúr Gaelach m.sh. ceol, iománaíocht, peil Ghaelach, Seachtain na Gaeilge, srl

Aidhmeanna

D'aontaigh foireann na scoile go mbeadh sé d'aidhmeanna againn:

- Gaeilge a úsáid chomh minic agus is féidir i rith an lae
- Taitneamh agus pléisiúr a bhaint as foghlaim agus múineadh na Gaeilge
- Dearcadh dearfach i leith na Gaeilge agus spéis agus dúil inti a chothú
- Cumas éisteachta agus labhartha an pháiste a fhorbairt agus a m(h)uinín chun an Ghaeilge a úsáid a chothú
- Cumas léitheoireachta agus scríbhneoireachta an pháiste a chothú ó rang a dó ag leibhéil a oireann dó/di féin.
- Éisteacht, labhairt, léitheoireacht agus scríbhneoireacht a fhorbairt ar bhealach comhtháite
- Feasacht teanga agus feasacht cultúrtha a chothú
- Cúram a dhéanamh d'fhorbairt iomlán an pháiste
- Cur le líofacht, le cruinneas foghraíochta agus le saibhreas teanga an pháiste
- Go mbeadh 'Gaeilge beo' sa scoil réadúil, ag baint le saol an pháiste

Ábhar an Phlean:

1. Curaclam na Gaeilge

Cur Chuige Cumarsáideach:

Tá an-bheim ar an gcumarsáid. An rud is tábhachtaí ná na páistí a chur ag caint agus ag déanamh cumarsáide chomh luath agus chomh minic agus is féidir.

Is iad na gnéithe is suntasaí de chur chuige cumarsáideach ná:

- díriú ar ghánna an pháiste, is é sin na rudaí ba mhaith leis/léi a rá agus an méid den teanga a bhfuil gá leis a roghnú chun é sin a dhéanamh.
- an t-ábhar teagaisc agus foghlama a bheith páistelárnach agus taitneamhach, is é sin go mbeadh dlúthbhaint ag na téamaí, na topaicí agus an teanga le saol an pháiste.
- comhthéacsanna réalaíocha a úsáid, is é sin go n-úsáidfeadh an páiste an Ghaeilge i suíomh an tseomra ranga agus na scoile.
- an páiste a bheith gníomhach san fhoghlaim, tascanna á ndéanamh agus cuspóir cinnte a bheith ag an gceacht.
- ionchur a fháil ó stór focal, ó struchtúir ghramadaí agus ó agallaimh réamhullmhaithe mar ullmhúchán don tsaoirse cainte a bheidh ag an bpáiste sa tasc.
- feidhmeanna teanga a chomhlíonadh, mar shampla slán a fhágáil, ceist a chur ar dhuine, freagra a thabhairt, mianta agus mothúcháin a léiriú.
- bearna eolais a bheith le líonadh, mar shampla páiste ag críochnú pictiúir ó threoracha páiste eile a bhfuil eolas níos iomláine aige/aici.
- an bhéim a bheith ar úsáid chúí na teanga, is é sin go mbeadh tuiscint éigin ag an bpáiste go mbíonn úsáid na teanga ag brath ar a ról féin agus ar rólanna na ndaoine eile sa chomhrá.
- cumarsáid a bheith mar sprioc le gach ceacht Gaeilge agus na ceithre scil teanga, éisteacht, labhairt, léitheoireacht agus scríbhneoireacht, a bheith comhtháite lena chéile a oiread agus is féidir.
- rogha éigin a bheith ag an bpáiste faoin ábhar foghlama.
- glacadh le hearráidí mar chuid den phróiseas foghlama agus an páiste a spreagadh chun dul sa seans go minic.

Roinntear an ceacht ar thrí thréimhse teagaisc agus foghlama:

- an tréimhse réamhchumarsáide
- an tréimhse cumarsáide
- an tréimhse iarchumarsáide.

Réamhchumarsáide	Cumarsáide	Iarchumarsáide.
Foghlaim foclóra, Cleachtadh comhréire, Gníomhaíochtaí faoi threoir Cluichí gramadaí	Tascanna le deanamh, Cluichi cumarsaíde, Rolanna i suimh eagsula, idirghníomhu soisialta, Dramai, Sceitsi, Seiftiu, Ple, Diospoireachtaí	Cleachtadh gramadaí, Anailis na teanga Cluichi breise Tasc nua.

- Tá cur síos ar **scéalaíocht** agus ar **fhilíocht** mar ionchur saibhir teanga agus mar fhoinsé litríochta agus feasacht cultúir.
- Cé go moltar iad a mhúineadh ar bhealach comhtháite, tá foscileanna agus straitéisí faoi leith a bhaineann le gach ceann de na scileanna teanga:
 - éisteacht
 - labhairt
 - léitheoireacht
 - scríbhneoireacht.

Feidhmeanna Teanga

Is é is ciall le feidhm teanga ná an úsáid a bhaineann duine as an teanga chun cuspóir éigin cumarsáide a bhaint amach, mar shampla cuireadh a thabhairt, rud a iarraidh, cead a lorg, mian a chur in iúl, srl. Is iad na feidhmeanna teanga croí-lár an churaclam Ghaeilge, agus beidh said le comhlíonadh i ngach gné den chumarsáid, pé acu ag éisteacht, ag labhairt, ag léamh nó ag scríobh atá an páiste. (Curaclam na Bunscoile – Teanga lth 18)

Is iad na catagóir d'fheidhmeanna ná;

- Caidreamh sóisialta a dhéanamh
- Eolas a thabhairt agus a lorg
- Dearcadh a léiriú agus a lorg
- Dul i gcion ar dhuine

- Struchtúr a chur ar chomhrá
- Soiléiriú a lorg i gcomhrá

Tá an-bhéim ar na feidhmeanna teanga sa scoil seo. Beidh liosta de na feidhmeanna teanga ar fail i ngach seomra ranga.

Féach Aguisín A

Snáitheanna an Churaclam

Éisteacht Labhairt Léitheoireacht Scríobh

Tá ábhar teagaisc agus foghlama an churaclam Gaeilge eagraithe faoi cheithre shnáithe;

- Éisteacht
- Labhairt
- Léitheoireacht
- Scríbhneoireacht

Éisteacht

Ta an-bhéim curtha sna laethannta seo ar thábhacht na héisteachta i sealbhú teanga. Bíonn an páiste ag éisteacht i bhfad sar a léann sí /sé focal, mar an gcéanna leis an scríbhneoireacht. Tuigimid é sin sa scoil seo, agus déantar iarracht, a mhéid is féidir, obair ó bhéil a dhéanamh.

B'fhéidir nach dtuigfidh na daltaí gach focal. Níl sin riachtanach ná indéanta. Ach le cabhair geatsaí, comhthéacs agus orduithe, cabhrófar leo an bhrí a thuiscint. Cuirfear béim ar thábhacht na héisteachta i ngach rang agus ar gach leibhéal sa scoil. Tá sé thar a bheith tábhachtach go mbéadh cumas eifeachtúil urlabhartha ag an oide féin agus leis sin is féidir usáid tairbheach a bhaint as ábhar taifeadta chomh maith: dluthdhioscai, amhráin, dánnta, sliochtanna as drámaí shimplí srl.

Beidh éisteacht neamhfhoirmiúil le cloisteail i rith an lae.

Éisteacht go neamh-fhoirmiúil

- Orduithe an mhúinteora, beannaithe agus gnáth bhéasaí sa rang agus le cuairteoiri chuig an rang

Éisteacht go foirmiúil

- Rainn, dánta.
- Amhráin
- Cur ciorcal timpeall ar, éist agus tarraingt /aistrigh/aimsiú/ dathaigh/lean treoracha/ meaitseáil/taispeáin/cur tic sa bhosca/ scriobh an focail.
- Léitheoireacht daltaí eile nó múinteoir
- Físteipeanna- Aifric, TG4, srl
- Cogg.ie ar an t-idirlíon
- Tráth na gceist
- Drámaí-agalaimh beirte srl.
- Tá baint mór ag an éisteacht leis an labhairt mar atá leagtha amach thíos.
- Seóanna éagsúla – drámaí, srl.
- Treoracha i rith an Céilí Mór

Labhairt

Tá béim an-láidir á cur ar labhairt na Gaeilge sa churaclam. Cumas cumarsáide an sprioc is tabhachtaí atá le baint amach ag an bpáiste. Tá sé thar a bheith tábhachtach go mbeidh muinín ag an bpáiste as a chumas cainte féin. Cuirfidh an iomad ceartúchain isteach go mór ar an easpa muiníne sin. An fhad is ata brí na cainte soiléir is ceart glacadh leis.

Is féidir níos déanaí aithbhreithniú a dhéanamh ar chursaí gramadaí. (Bhéadh sé úsáideach na príomh bhotúin a bhreacadh síos i leabhar nótaí speisialta agus botún in aghaidh an lae a cheartú i rith an ranga.) Beidh na páistí á mealladh chun cainte trí cluichí teanga, rólghlacadh, drámaíocht, nuacht an lae srl. Ach thar gach rud eile, gach iarracht ar chumarsáid a mheas agus a mholadh.

Beidh Labhairt neamhfhoirmiúil le cloisteail i rith an lae. Ta samplai ar fail sa ghreille thíos.

1. Úsáid na gaeilge sa chlós gach lá chun na páistí a eagrú ar ais ina línte agus chun deimhin a dhéanamh de go mbeidh an clós fágtha gan bruscar.

2. Bíonn gníomhaí speisialta ar siúl sa scoil le linn seachtain na Gaeilge gach bhliain. Eagraítear tráth na gceist agus comórtaisí eile.
3. Gaeilge neamhfhoirmiúil i ngach rang chomh minic agus is feidir bunaithe ar an am sa lá- maidin, am sosa, am loin, am dul abhaile.
4. Ranganna Choirp Oideachais agus Ealaíne a úsáid chun Gaeilge a fhorbairt (Líostá abairtí oiriúnacha ag deireadh an bplean).
5. Úsáidtear Gaeilge ag Cruinniú na Scoile.

Leagtar béim ar an iarracht agus moltar na páistí as úsáid teanga.

Léitheoireacht: Bhí an-bhéim i gcónaí ar léitheoireacht i múineadh na Gaeilge. Tá sé tábhachtach go mbéadh saibhreas ábhar prionteálta sa timpeallacht, cártaí ag ainmniú troscán, ballaí, suíocháin, póstaerí, obair na bpáistí, srl. Ba chóir go mbeadh dlúth-cheangailt idir na fógraí srl. seo agus an obair atá idir lámha.

Ní thosófar ar léitheoireacht foirimiúil sa Ghaeilge go dtí Rang a Dó ach tugtar aire mhaith do na scileanna réamhléitheoireachta go léir sna bunranganna. Ina measc treoshuíomh clé-deas, aithint patrún, meaitseáil focal agus pictiúr.

Nuair is féidir le páiste an téacs a léamh agus a thuiscint is mór an cabhair an téacs a úsáid mar foinse cumarsáide, nó mar foinse stórfocal a bhailiú, no ceisteanna a fhreagairt faoin téacs. Ní aonad amháin an Léitheoireacht ach tá sí fite fuaite le Scríobhneoireacht, Labhairt, Eisteacht, srl.

Ta sceim bliana don leitheoireacht ar fail sa ghreille thíos.

- Ullmhúcháin- Rainn, cluichí éisteachta, pictiúrleabhair, prionta Gaeilge sa timpeallacht agus labhairt neamhfhoirmiúil.
- Tús na léitheoireachta: Prionta gaeilge sa timpeallacht, leabhair mhóra agus leabhair bheaga.
- Tosaítear ar an leitheoireacht go foirmiúil i rang a dó
- Is iad na scéimeanna atá in úsáid sa scoil ná Sin É, Bun go Barr, Maith Thú agus Treo Nua.

Scríbhneoireacht

Tosófar ar scríobhnóireacht sa Ghaeilge i rang a Dó. Cabhróidh na cleachtaithe réamhscríobhnóireachta sa Bhéarla go mór le seo. Sna ranganna ina déantar Scríobhnóireacht go foirmiúil cuirfear an bhéim ar focail gairide a mbeidh dlúthbhaint acu le saol an pháiste: nótaí, cur síos pearsanta, mo mhála scoile, cur síos ar phictiúr sa leabhar. Tá sé thar a bheith tábhachtach go mbéadh siad seo ullmhaithe go maith maidir le stór focail, phrásaí riachtanacha, srl. roimh ré.

Ba chóir go mbéadh an scríobhnóireacht indéanta agus mar thoradh ar an obair atá réamhdhéanta i labhairt agus léamh agus éisteacht. Ba chóir go mbéadh sé gairid, in oiriúnt do chumas an pháiste.

- Beidh scrúdú litriú ag na daltaí ó rang a dó go dtí rang a sé gach seachtain.
- Gheobhfar seans peannaireacht a dheanamh tri Ghaeilge.
- Ceartofar na coipleabhair go coitianta ag na muinteoiri.
- Beidh samplaí den obair scríofa le feiceail sna ranganna no taobh amuigh.

Tús na scríbhneoireachta. Pictiúir agus focail, abairtí simplí, cuardach focal, lipéidí, lion isteach na bearnaí, cuir abairtí in ord.

Forbairt agus Próiséas.

- Beidh forbairt ó rang go rang bunaithe ar an scéim atá in úsáid agus leibhéal na daltaí.
- Baintear úsáid as dlúthdhioscaí ar an ríomhaire chun léitheoireacht agus scríobh a fheabhsú.
- Chun feabhas a chur ar iarrachtaí pearsanta moltar an dalta go minic, léifidh sí a cuid oibre, gheobhaidh sí lipéid dona cuid oibre agus úsáidfear cuid de lá na gaeilge.
- Ceartú:

Bainfear úsáid as na comharthaí céanna atá in úsáid sa bhéarla ach gan gach botúin a cheartú má tá alán daoibh ann.

- Litriú:

Beidh sé bunaithe ar théama na seachtaine.

- 1-8 litriú sa seachtain do rang a 2
- 5-10 do ranganna 3+4
- 10-15 do ranganna 5+6.

Ta cóip den 300 focail a úsáidtear is minice ag deireadh an phlean seo. **Féach Aguisín B**

- Gramadach:

Déantar cuid mhaith de'n fhoghlaim go neamhfhoirmiúil tríd an labhairt. Foghlaimítear na haimsirí, réamhfhoclacha, úsáid urraithe agus séimhithe sna ranganna sínsearacha de réir mar atá leagtha amach sna scéimeanna agus ag cloí leis an gcuraclam. **Féach Aguisín C**

- Peannaireacht:

Béim ar néatacht, stíl mar a bheidh leagtha amach sa phlean Béarla.

Téamaí, Straitéisí agus Modhanna Múinte

Téamaí

Is comhthéacs iad na téamaí seo chun na feidhmeanna teanga a mhúineadh. Beidh an ábhar teagasc bunaithe ar na teamaí ionas go mbeadh nasc idir an fhoghlaim agus saol laethúil an pháiste. Ní miste don mhúinteoir topaicí a roghnú as na téamaí agus iad a leathnú amach chun ábhar atá spéisiúil don pháiste a úsáid;

- Mé Féin
- Sa Bhaile
- An Scoil
- Bia
- Siopadóireacht
- Caitheamh Aimsire

- Éadaí
- An Aimsir
- Ócáidí Speisialta
- An Teilifís

Straitéisí

Is é an cuspóir a bhíonn ag an múinteoir do gach ceacht ná go mbeidh na páistí in ann úsáid éigin a bhaint as an nGaeilge i gcomhthéacs a thaitníonn leo, is é sin páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí fíorchumarsáide chomh minic agus is féidir. Is iad na straitéisí is coitianta a úsáidtear chun cumas cumarsáide an pháiste a fhorbairt ná:

- Agallaimh mar ionchur d'imirt i rólanna
- Cluichí teanga
- Tascanna agus fadhbanna
- Druileanna
- Drámaíocht
- Físeáin
- Scéalaíocht
- Filíocht: rainn, dánta agus amhráin, rabhlóga, tomhais, seanfhocail agus tréanna

Féach Aguisín E – Cluichí Teanga

Modhanna Múinte

Múinfear an teanga tríd úsáid a bhaint as na modhanna múinte;

- An Modh Díreach – m.sh. *Seo ríomhaire*
- Modh na Sraithe – m.sh. *D'éirigh mé ar maidin. Ghlan mé m'fhiacra. D'ith mé mo bhricfeasta*

- Modh na Lánfhreagartha Gníomhaí - m.sh . *Éist agus déan: cuir suas do lámh, bí ag rith, srl*
- Modh Closlabhartha – m.sh. *éisteacht le téipeanna, dlúthdhioscaí, cluiche biongó, éist agus tarraing, srl*
- Modh Closamharc – m.sh. *deilbhíní, fiseáin, pictiúir*
- Modh na Ráite – m.sh. *Is mise Tomás.....abair é (agus agallaimh ar siúl)/ Is maith liom úll....abair é*

Gaeilge Neamhfoirmiúil – úsáid na Gaeilge i rith an lae;

Déanfar iarracht an Ghaeilge a úsáid go feidhmiúil i rith an lae taobh amuigh den cheacht Gaeilge: sa seomra ranga, sa chlós, sa halla, srl.

Moltar an Ghaeilge a úsáid chomh minic agus is féidir i dtaispeantaisí, fógraí, postaerí, srl. laistigh agus lasmuigh den seomra ranga.

Is féidir an Ghaeilge a úsáid ag amanta áirithe i rith an lae;

- Ar maidin
- Am rolla
- Am sosa
- Am lóin
- Am baile
- Teachtaireachtaí

Féach Aguisín D – Paidreacha agus Amhrán na bhFiann

Féach Aguisín F – Focail agus frásaí le núsaid i rith ranga Corp Oideachais, ranga Ealaíne agus sa chlós

Na h-imeachtaí a bhaineann le cultúr na Gaeilge sa scoil agus i dtimpeallacht na scoile;

- Frása na Seachtaine.

Féach Aguisín H

- Fógraí agus lipéidí sa timpeallacht.
- Seachtain na Gaeilge.

1. Pleanáil Eagraíochta

Pleanáil an Mhúinteora:

Déanann na múinteoirí an pleanáil seo a leanas;

- Pleanáil fad-téarmach – Scéim Bliana/ scéimeann téarma
- Pleanáil ghearr-théarmach – Scéim Coicíse. Tá Cúntaisí Míosúla ag dul leis an scéim seo

Áiseanna:

Bainimid úsáid as téacsleabhair éagsúla. Chomh maith le sin tá réimse leathan áiseanna againn. Tá liosta de na háiseanna go léir atá in úsáid sa scoil seo mar aguisín sa phlean.

Féach Aguisín G

Éagsúlacht cumais:

Sa scoil seo déanfar iarracht freastal ar éagsúlacht cumais na bpáistí trí úsáid a bhaint as;

- Modhanna múinte éagsúla
- Straitéisí éagsúla

Glacann páistí sa scoil páirt sa cheacht Gaeilge de ghnáth. I gcásanna áirithe, téann an dalta chuig an múinteoir feabhais nuair atá an Ghaeilge ar siúl sa seomra.

Comhtháthú le hÁbhair eile

Moltar an Ghaeilge a úsáid i múineadh ábhair eile an churaclam chomh minic agus is féidir m.sh;

- Corpoideachas – cluichí, damhsa, srl
- Ceol – amhráin Ghaeilge, feadóg
- Matamaitic – uimhreas, áireamh
- Amharcealaíona – péint, dath
- Drámaíocht trí Ghaeilge

Is féidir na snáitheanna éisteacht, labhairt, léitheoireacht agus scríbhneoireacht a chomhtháthú lena chéile de ghnáth sa cheacht Ghaeilge. Tá smaointe agus eiseamláirí tugtha ag bun gach snáithe sa Churaclam Bunscoile faoi seo.

Féach Aguisín F

Measúnú

Seo iad na huirlisí atá in úsáid againn;

- Dírbhreachán an mhúinteora. Treoracha a leanúint.
- Liosta de na feidhmeanna teanga. Treoracha a leanúint sa tasc.
- Tascanna agus trialacha deartha ag an múinteoir. Gníomhaíochtaí a dhéanamh.
- Bailiúchán d'obair an pháiste. Páirt a ghlacadh i gcluiche.
- Ábhair éagsúla m.sh. Nollaig, bia, éadaí, srl a aithint agus ainmniú.

- Scrúdaithe

Obair Bhaile

Béim ar obair bhaile simplí. Tugtar obair le foghlaim nó le scríobh. Obair bhaile bunaithe ar an méid atá ar siúl sa scoil, mar shampla:

- Naíonáin agus rang a haon: ní fhaigheann siad obair bhaile go foirmiúil
- Rang 2: Léamh agus litriú
- Rang 3 agus 4: Léamh, litriú gach oíche agus ceachtanna/obair scríofa bunaithe ar obair sa rang.
- Rang 5 agus 6: Litriú, léitheoireacht/foghlaim agus obair scríofa beagnach gach oíche

Tuismitheoirí agus an Ghaeilge

- Bíonn na tuismitheoirí páirteach san obair bhaile
- Bíonn cumarsáid idir an múinteoir agus an tuismitheoir go rialta (Cruinniú Tuismitheoirí/Múinteoirí)
- Seoltar liosta de frásaí usáideacha chuig a tuismitheoirí ag tús na bliana. Beidh sé ar fail ar suíomh idirlíne na scoile.

Comhionannas

Beidh deis ag gach páiste sa scoil seo an Ghaeilge a fhoghlaim.

Cur i bhfeidhm

Rólanna agus freagrachtaí;

- Tá gach múinteoir freagrach as an bplean scoile a chur i bhfeidhm

Spriocdáta leis an bplean a chur i bhfeidhm:

- Meitheamh 2015

Athbhreithniú

Rólanna agus freagrachtaí;

- Tá gach múinteoir freagrach as a rang féin

Spriocdháta don athbhreithniú:

- 2019

Daingniú agus Cumarsáid

Beidh cóip don phlean scoile ag gach múinteoir ar an ríomhaire agus ceann san Oifig. Tá deis ag gach múinteoir an phlean a athrú, más maith leo.

Aguisín I – Amhráin, Rannta agus Dánta

Rang	Amhráin	Rannta	Dánta
Naíonáin Shóisearacha	•		•

Rang	Amhráin	Rannta	Dánta
Rang Naíonáin Shinsir agus rang a hAon	<ul style="list-style-type: none"> • Is Mise an Traein • Lá Breithe Soná Duit • Tá Duine ag an Doras • Cúigear Fear ag Tógáil Tí • Oíche Shamhna • Seáinín ar a Rothar • Tiománaí Traenach • Is Maith Liom Bainne • Tá Ocras Orm • Calóga Sneachta ag Titim • Crann Nollag • Teidí Beag Álainn • Sa Siopa • Ag Bualadh Bos • Las an Solas • Timpeall, Timpeall • Buail Bos • Sicín Beag • Téigh a Chodladh • Tá Mo 	<ul style="list-style-type: none"> • Lámha Suas • Ceithre Rón • Cnag ar an Doras • Buail Bos • Oíche Shamhna • Rólaí Pólaí • Ag Dul ar Scoil • Gugailí Gug • Baibín Bobailín • Bréagáin • Sneachta • Mór is Beag • Fuair mé Teidí Béar • Is Maith Liom Cartúin • Teilifís • Mise • Liathróid • Sicín Beag • Is Maith Liom mo Leaba • An Bháisteach • Froganna 	

	Lámha Fuar <ul style="list-style-type: none"> • Tá na Leanaí ar an Trá 		
--	---	--	--

Rang	Amhráin	Rannta	Dánta
Rang a hAon agus agus a Dó	<ul style="list-style-type: none"> • Óró Sé do Bheatha Bhaile • Oíche Shamhna • Puisín Dubh • Táimse I mo Chodladh • Oíche Chiúin • Oíche Nollaig • Éiníní 		<ul style="list-style-type: none"> • Teidí Beag Álainn • Mo Mhadra • An Aimsir • Cinnín Óir • Oíche Shamhna • Seánín Leisciúil • Clog na Scoile • Breithlá Mhic Dé • Daidí na Nollaig • Is Maith Liom É • Púca • Lámh, Lámh Eile • Ar Maidin • Páiste Beag

Rang	Amhráin	Rannta	Dánta
-------------	----------------	---------------	--------------

Rang a Trí agus a Ceathair	<ul style="list-style-type: none"> • Ag Canadh sa Bháisteach • Ding Dong Dederó • Óró Mo Bháidín • Oíche Chiúin • Óró Sé do Bheatha Bhaile 		<ul style="list-style-type: none"> • Tá Brón orm • Chuala Mé an Ghaoth • Cá Bhfuil an Bosca Bruscair • Táim Láidir • Sa Chlós • Fear Sneachta • Is Maith Liom ...
-----------------------------------	--	--	---

Rang	Amhráin	Rannta	Dánta
Rang a Ceathair agus a Cúig	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh Aonach Amárach • Oíche Chiúin • An Brat Glas • Tá na Báid • Nóra Bheag 		<ul style="list-style-type: none"> • An Corp • Feoilseantóir • Oíche Shamhna • Daídí na Nollaig • Sneachta Bog Bán • An Aimsir • Ag Goid ón Úllord • Mise Raifteirí • Picnic • An Gabhar sa Scoil

Rang	Amhráin	Rannta	Dánta
-------------	----------------	---------------	--------------

Rang a Sé	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh Aonach Amárach • Diosco na mBó • Amhrán na bhFiann 		<ul style="list-style-type: none"> • Ag Ní • Cad agus Céard • An Tine Chnámh • Bhuaigh mé an Chrannchur • Dá Mbéinn i Mo Mhúinteoir • An Chéad Nollaig • An bhFaca Tú? • Na Séasúir • Laethanta na Seachtaine • Liathróid i bPáirc an Chrócaigh • An Síol • An Sorcas • An Samhradh
------------------	---	--	---

Liosta Áiseanna

Rang	Áiseanna
Naíonáin Shóiseareacha	<ul style="list-style-type: none"> • Téacsleabhair éagsúla
Naíonáin Shinsireacha agus Rang a hAon	<ul style="list-style-type: none"> • Téacsleabhair éagsúla
Rang a hAon agus a Dó	<ul style="list-style-type: none"> • Téacsleabhair éagsúla • Soilse – Leabhar A,B,C,D
Rang a Trí agus aCeathair	<ul style="list-style-type: none"> • Téacsleabhair éagsúla • Púipéid
Rang a Ceathair agus a Cúig	<ul style="list-style-type: none"> • Téacsleabhair éagsúla • Taisce Filíochta

Rang a Sé	<ul style="list-style-type: none"> • Téacsleabhair éagsúla • Gníomhaíochtaí Gasta • Gaeilge Gach Lá • Scéal Gach Lá • Púipéid – Treo Nua
-----------	---

Aguisín A

Eiseamláirí de na Feidhmeanna Teanga

Catagóir: Caidreamh sóisialta a dhéanamh (R.C. lch. 20)

Ba chóir go gcuirfí ar chumas an pháiste	Naíonáin	Ranganna 1 agus 2	Ranganna 3 agus 4	Ranganna 5 agus 6
beannú do dhuine	<p>Dia duit.</p> <p>Dia is Muire duit.</p> <p>Tá fáilte romhat.</p>	<p>Dia daoibh.</p> <p>Dia is Muire duit/daoibh.</p> <p>Conas atá tú?</p>	<p>Dia is Muire duit.</p> <p>Dia is Muire duit is Pádraig.</p>	<p>Dia is Muire daoibh.</p> <p>Dia is Muire duit/daoibh is Pádraig.</p>
slán a fhágáil	Slán.	<p>Slán anois.</p> <p>Slán go fóill.</p> <p>Slán agus go raibh maith agat.</p>	Slán tamall.	<p>Slán agus go n-éirí an bóthar leat.</p> <p>Feicfidh mé tú/sibh níos déanaí/amárach.</p>

glaoch ar dhuine	A mhúinteoir. Tar anseo.	A athair. A Mháire A Sheáin	A dhuine uasal. A bhean uasal.	
aird a lorg		Gabh mo leithscéal. An bhfuil sibh réidh/ullamh? Tá/Níl	Nóiméad amháin más é do thoil é. Éistigí.	An féidir liom labhairt leat /ar feadh nóiméad / rud éigin a fháil
bualadh le duine	An bhfuil tú go maith?	Conas atá tú? go maith. Tá mé tinn. srl	Aon scéal nua.	
cur in aithne	Seo é / í. Seo x. Sin X.			
comhghairdeas a dhéanamh		Lá breithe sona duit.	Maith thú.	Comhghairdeas.

comhbhrón a dhéanamh	Á. Tá brón orm.		Mí-ádh.	Déanaim comhbhrón leat. Beidh lá eile agat/agaibh.
-----------------------------	--------------------	--	---------	---

Catagóir: Dul i gcion ar dhuine nó ar dhaoine eile (R.C. lgh. 21,22)

Ba chóir go gcuirfí ar chumas an pháiste	Naíonáin	Ranganna 1 agus 2	Ranganna 3 agus 4	Ranganna 5 agus 6
cead a lorg, a thabhairt, agus a dhiúltú	An bhfuil cead agam dul amach / dul go dtí an leithreas? Tá/Níl.	An bhfuil cead agam x a fháil/ mo lámha a ní? Tá / Níl. Ceart go leor. Brostaigh. Ar aghaidh leat. Níl cead agat x a fháil.	An bhfuil cead agam an fhuinneog a oscailt/an doras a dhúnadh? Tá / Níl. Fan go fóill.	An bhfuil cead agam teacht isteach
buíochas a léiriú	Go raibh maith agat.	Go raibh míle maith agat.		Míle buíochas.
smaoineamh a chur chun cinn		An féidir linn? An bhfuil cead againn?	Cén fáth nach féidir linn x a dhéanamh?	Cad mar gheall ar?

iarradh ar dhuine rud éigin a dhéanamh	Suigh síos / seas suas. Stop. Cuir an x ar an mbord.	Faigh an leabhar rolla/ x. Tóg amach X. Pioc suas na páipéir. Glan an clár dubh	Suígí síos. Seasaigí suas. Tógaigí amach na leabhair, Déanaigí Bígí Téigí	
duine a ghríosadh			Lean ort. Ar aghaidh leat.	
magadh faoi dhuine			Is pleidhce thú.	
cuireadh a thabhairt, a dhiúltú, glacadh leis nó fiosrú faoi			Ar mhaith leat teacht go dtí mo teach, mo chóisir srl. Ba/Níor mhaith liom. Cá mbeidh sé ar siúl? Cén t-am? Cén dáta / lá? Ní féidir liom mar	An dtiocfaidh tú go dtí ... ? Tíocfaidh / Ní thíocfaidh. Go raibh maith agat don chuireadh / ach ní féidir liom dul mar
foláireamh a thabhairt do	Bí ag siúl.	Tóg go bog é.	Ná bígí ag x.	Go deas réidh más é

dhuine	Ná bí ag rith. Ná bí ag caint.	Ná bí ag pleidhcíocht.	Ná bígí ag x nó Bí/bígí cúramach. Tabhair aire.	bhur dtoil é.
stádas a fhógairt nó a cheistiú			Is mise an duine is fearr sa rang. Is mise laoch na imeartha.	Conas gur tusa ?
Maíomh	Tá mé go maith ag _.	Tá mé go hiontach ag ___.	An bhfaca tú é sin?	Is mise an duine is fearr / ag ____.

Catagóir: Dearcadh a léiriú agus a lorg (R.C. lgh. 22,23)

Ba chóir go gcuirfí ar chumas an pháiste	Naíonáin	Ranganna 1 agus 2	Ranganna 3 agus 4	Ranganna 5 agus 6
eolas nó aineolas, cuimhne nó easpa cuimhne a léiriú agus fiosrú fúthu		Tá/níl a fhios agam. An bhfuil a fhios agat?	An cuimhin leat? Is/ní cuimhin liom. Níl a fhios agam cá bhfuil Níl a fhios agam cé a ...	An bhfuil aithne agat ar an duine seo? Tá / Níl.
cinnteacht, éiginnteacht, féidearthacht a léiriú, fiosrú fúthu	Tá / Níl ‘Sea / Ní hea		Tá / Níl mé cinnte. An bhfuil tú cinnte? Tá / Níl	Ca bhfuil an x? Níl mé cinnte. B’fhéidir go bhfuil sé ...
leibhéal dóchúlachta a léiriú agus fiosrú faoi			Cá bhfuil Sinéad? Is dócha go bhfuil sí tinn.	B’fhéidir go bhfuil sé san ospidéal / tinn. An mbeidh sé anseo / an bua

<p>is dócha gan amhras is féidir gan seans</p>				<p>againn an dóigh leat? Beidh gan dabht / gan amhras. Níl /Tá mé cinnte.</p>
<p>taitneamh nó easpa taitnimh a léiriú</p>	<p>An maith leat? Is/ní maith liom.</p>	<p>Is breá liom. Is fuath liom. Is fearr liom.</p>	<p>Ar mhaith leat? Ba/níor mhaith liom. Is fearr liom x ná y.</p>	<p>An dtaitníonn _ leat? Taitníonn / Ní thaitníonn. B'fhearr liom x ná y.</p>
<p>Mianta a léiriú nó fiosrú fúthu</p>	<p>An bhfuil sé go deas / maith? Tá / Níl.</p>	<p>Ar mhaith leat milseán? Ba mhaith liom / Níor mhaith liom.</p>	<p>Ba mhaith liom x. Ar mhaith leat éisteacht leis an téip? Ba mhaith liom.</p>	<p>Ba mhaith liom deoch a fháil / leabhar a léamh / leabhar nua a cheannach / dul ag snámh / dul amach ag súgradh. Cad ba mhaith leat a dhéanamh?</p>
<p>rogha a léiriú agus fiosrú fúithi</p>		<p>Is fearr liom x. Cé acu is</p>	<p>Is fearr liom x ná y.</p>	<p>Cé acu ab fhearr leat ? B'fhearr liom x</p>

		fearr leat?		ná y.
leithscéal a ghabháil	Tá brón orm.		Gabh mo leithscéal.	
sásamh nó míshásamh a léiriú nó fiosrú fúthu	Go maith! Go deas!	Go dona!	Tá / Níl sé sin go maith / go dona. Cad a cheapann tú? Ar fheabhas / go dona.	An bhfuil sé seo go maith (an dóigh leat) ? Tá / Níl
aontú nó easaontú le ráiteas	Tá / Níl	Is ea. / Ní hea Fíor / bréagach	Briathra dearfa agus diúltach san Aimsir Chaite m.sh Bhris / Níor bhris. Tá / Níl an ceart agat.	Aontaím / Ní aontaím An n-aontaíonn tú?. Tá sé sin fíor / bréagach. Níl sé sin fíor.
ábaltacht nó easpa ábaltachta a léiriú	Is féidir liom. Ní féidir liom. An féidir leat x?	An féidir leat x?	Is féidir liom leadóg a imirt / sacar a imirt. An bhfuil tú in ann.....? Tá /Níl. Tá mé in ann Níl	Is féidir liom x a scríobh / x a dhéanamh / x a bhriseadh srl.

			mé in ann	
séanadh	(An raibh tú ag gaire?) Ní raibh.	(An bhfaca tú?) Ní fhaca. (Ar chuala tú?) Níor chuala. (Ar thóg tú?) Níor thóg.	(Ar fhág tú?) Níor fhág. (Ar bhris tú?) Níor bhris.	(Ar bhuail tú?) Níor bhuail (Ar chaill tú?) Níor chaill.
maithiúnas a léiriú	Tá brón orm. Ceart go leor.	Tá go maith. Tá sé ceart go leor.	Tá brón orm, ní fhaca mé tú. Tá brón orm, ní raibh a fhios agam go raibh tú ansin.	Ní raibh a fhios agam gur leatsa é.
tacaíocht a léiriú	Maith thú. Go deas. Go maith. Tá tú an-mhaith.	Ar fheabhas. Go hiontach. Go breá. Maith sibh. Tá sé sin go maith.	Beidh tú go breá – ar aghaidh leat.	
díomá a léiriú			Tá díomá orm.	Is mór an trua é.
dóchas a léiriú	Beidh tú		Tá súil	Tá súil agam

	ceart go leor.		agam...	go dtiocfaidh sé/sí. Táim ag súil go mór le
ligean air/uirthi		Tá tinneas cinn / tinneas fiacaile orm. Tá pian i mo bholg/ i mo cheann.	Féach, is féidir liom eitilt. Is x mé. Is féidir liom	Táim ag ligean orm gur x mé.
scéalta a chumadh nó a insint	Bhí ... Thit ... D'ith ... D'ól... Fuair	Ar maidin Inné Lá amháin	Dé Sathairn seo caite ... Aréir Arú inné ...	Anuraidh ... Ar dtús ... Ansin Tar éis tamaill ... faoi dheireadh / ar deireadh
léiriú gur gá nó nach gá rud éigin a dhéanamh agus fiosrú faoi			An bhfuil orm/orainn é seo a dhéanamh? Tá / Níl Tá orm dul abhaile anois mar	Caithfidh mé dul a chodladh go luath mar .. Caithfidh mé éadaí nua a cheannach mar / m'obair bhaile a dhéanamh nó

Catagóir: Eolas a thabhairt agus a lorg (R.C. lch. 25)

Ba chóir go gcuirfí ar chumas an pháiste	Naíonáin	Ranganna 1 agus 2	Ranganna 3 agus 4	Ranganna 5 agus 6
Aithint	Peann Sin peann. Is liomsa é.	Is madra mór é sin.	Cailín / buachaill an-mhaith / an-deas / dána is ea é/í.	Teach trí stór atá ann.
tuairisciú	Anseo /as láthair Tá sé/sí tinn, sa bhaile, as láthair. Níl sé/sí anseo. Tá cnag ar an doras. Tá Liam dána / ag ithe / ag troid. Tá an leabhar ar an mbord.	Tá sé/sí ag an bhfiaclóir / i seomra eile / san ospidéal. Thit sé sa chlós. Bhí..... Chuaigh Tá / Bhí X ag troid sa chlós. Tá x ag ithe an lóin. Thug San Nioclás x dom. Inniu an Luan / Máirt / Céadaoin / Déardaoin /	Chonaic mé é/í ar maidin. Níl a fhios agam cá bhfuil sé/sí. Beidh sé ar ais amárach. Chuala..... D’ith mé / d’ól mé Chuaigh Tá sé tirim / ag cur baistí / ag cur sneachta / arís / anois.	Beidh an cluiche ar siúl ar a trí a chlog amárach. Tá beirt – deichniúr as láthair. B’fhéidir go bhfuil sé/sí

		Aoine.		
teachtaireacht a thabhairt	Seo duit an rolla / nóta / litir.	Seo nóta duit ó Tá Niamh tinn. Tá cóta nua ag x.	Tá litir agam duit ó Ní bheidh mé ar scoil amárach. Beidh mé ag dul go dtí an fiacloir ar a 10 a chlog. Ní bheidh x ar scoil go dtí an x mar tá sé/sí tinn.	Beidh an bus déanach inniu. Glaofaidh mé ort/oraibh nuair a bheidh sé in anseo.
ceartú	Ná bí ag _.	Ná déan é sin. Ní hea, is liomsa é. Ní liomsa é – tá mo chóta gorm.	Ná caith páipéir sa chlós. Ní leatsa é – is liomsa é.	Ná bígí ag pleidhcíocht. Thug sé dom é.
ceisteanna a chur agus a fhreagairt	An bhfuil cead agam dul amach / dul go dtí an leithreas? Tá / Níl. Cá bhfuil x? Sa chlós / sa seomra / sa leithreas / sa chófra / sa	Ar ith/ól tú? D'ith mé / níor ith mé. D'ól mé / níor ól mé. Cad/céard a tharla? Cé leis é seo? Ar thóg, thit,	Ceisteanna le briathra ón Aimsir Chaite, Aimsir Láithreach, Aimsir Gnáthláithreach (dearfach agus diúltach). Cad is dóigh	Ceisteanna le briathra ón Aimsir Fháistineach (dearfach agus diúltach). Cad é do thuairim? Is dóigh liom

	<p>bhosca.</p> <p>An bhfuil sé (dathanna / gníomhaíochtaí) ?</p> <p>An bhfuil tú tinn?</p> <p>Tá /Níl.</p> <p>Cad atá sa _?</p> <p>Cé hé / hí sin?</p> <p>Cad é sin?</p> <p>An leabhar é? Ní hea / Sea.</p>	<p>bhris, chuala, tháinig?</p> <p>An raibh, bhfaca, ndeachaigh, ndearna ?</p> <p>Cén dath atá ar an X?</p> <p>Cathain? (laethanta na seachtaine – inné, ar maidin, ag am lóin)</p> <p>Conas?</p> <p>Cén t-am? (uair)</p> <p>Cé mhéad?</p> <p>Cad is ainm duit?</p> <p>Cén aois tú?</p> <p>Cén rang ina bhfuil tú?</p>	<p>leat?</p> <p>Cén t-am? (leathuair tar éis, ceathrú tar éis, ceathrú chun)</p> <p>Cén fáth? Mar</p>	<p>go / gur</p> <p>Cén sort /saghas?</p> <p>Cén praghas?</p> <p>Meas tú?</p>
--	---	---	---	--

Catagóir: Soiléiriú a lorg i gcomhrá (R.C. lch. 20)

Ba chóir go gcuirfí ar chumas an pháiste	Naíonáin	Ranganna 1 agus 2	Ranganna 3 agus 4	Ranganna 5 agus 6
easpa tuisceana a léiriú			Ní thuigim. Cé mhéad atá air?	Ní feidir liom é a dhéanamh.
cabhair a lorg			An féidir leat cabhrú liom? Cad is brí le x ?	Conas a deireann tú / a déarfá?
litriú a lorg			Litrigh x más é do thoil é. Cén Ghaeilge atá ar x ?	Conas a litríonn tú / litreofá ?
athrá a lorg			Abair é sin arís más é do thoil é.	Abair é go mall le do thoil.

Catagóir: Struchtúr a chur ar chomhrá (R.C. lch. 26)

Ba chóir go gcuirfí ar chumas an pháiste	Naíonáin	Ranganna 1 agus 2	Ranganna 3 agus 4	Ranganna 5 agus 6
oscailt			Ar chuala tú? Tá an lá go hálainn / go dona / fliuch / fuar / go deas.	Tá tú ag obair go cruu /dian.
féincheartú			Ó, gabh mo leithscéal, tá brón orm Ní hea ach Ní anois ach níos déanaí / níos luaithe / ag am	Fan go bhfeicfidh mé.
cur síos a dhéanamh céim ar chéim			Ar dtús..... Ansin Tar éis tamaill Leis sin	Níorbh fhada Ar deireadh

Coimriú		 agus is mar sin a tharla. Sin, sin. agus mar sin / dá bhrí sin / dá bharr ní bheidh sé ar scoil.
deireadh a chur le comhrá			Sin é. Ceart go leor mar sin. Tá deifir orm anois. Tá orm imeacht. (mar)	Caithfidh mé imeacht. Beidh mé ag caint leat arís. Feicfidh mé arís / amárach / níos déanaí thú.

Aguisín B

An 300 focal is minice i gCorpas Náisiúnta na Gaeilge

1. a	101. dhá	201. fuair
2. an	102. tháinig	202. cheann
3. ar	103. leo	203. tír
4. agus	104. beidh	204. chuig
5. na	105. mac	205. Ghaeilge
6. go	106. fáil	206. teach
7. i	107. fear	207. déanamh
8. ag	108. mó	208. b'fhéidir
9. le	109. ansin	209. ár
10. is	110. arsa	210. roinnt
11. sé	111. chéad	211. siúl
12. bhí	112. féidir	212. fiú

13. sin	113. fad	213. muid
14. é	114. cur	214. measc
15. ach	115. beag	215. seán
16. sa	116. nua	216. bhain
17. de	117. thabhairt	217. uí
18. tá	118. cuid	218. fearr
19. seo	119. ceann	219. ort
20. in	120. tar	220. ais
21. mar	121. deireadh	221. oiread
22. ó	122. am	222. gcónaí
23. leis	123. arís	223. uisce
24. ní	124. cén	224. déanta
25. raibh	125. scéal	225. ndiaidh
26. do	126. cad	226. gceist
27. ina	127. teacht	227. minic
28. atá	128. síos	228. siar
29. nó	129. os	229. dhiaidh
30. bhfuil	130. éis	230. cinn
31. nach	131. bhíonn	231. dhuine
32. féin	132. aghaidh	232. úsáid
33. ann	133. nár	233. áirithe
34. as	134. linn	234. súil
35. faoi	135. deir	235. seisean
36. gur	136. lucht	236. feadh
37. eile	137. átha	237. thaobh
38. mé	138. cliath	238. dara
39. chun	139. uair	239. Éirinn
40. aon	140. rá	240. uile
41. ná	141. rinne	241. méid
42. sí	142. obair	242. bharr
43. dá	143. againn	243. oibre
44. siad	144. réir	244. más
45. ba	145. taobh	245. shin
46. den	146. thar	246. mbíonn
47. nuair	147. anseo	247. mbaile
48. iad	148. fhios	248. duit
49. air	149. leith	249. lch.
50. bheith	150. saol	250. cinnte

51. amach	151. leat	251. bhfad
52. san	152. bhliain	252. dúinn
53. don	153. leor	253. lán
54. acu	154. bíonn	254. tharla
55. duine	155. uirthi	255. istigh
56. gan	156. orm	256. óg
57. mo	157. agat	257. ab
58. aige	158. leabhar	258. cúpla
59. chur	159. dóibh	259. nós
60. gach	160. mbeidh	260. timpeall
61. tú	161. mhaith	261. díreach
62. í	162. baile	262. scoil
63. chomh	163. fada	263. gurb
64. mór	164. céanna	264. baint
65. á	165. bliain	265. ainm
66. anois	166. bhaile	266. cheart
67. ón	167. bhíodh	267. rith
68. chuid	168. riamh	268. caite
69. maith	169. mhór	269. caint
70. rud	170. oíche	270. rialtas
71. isteach	171. ea	271. bhaint
72. dhéanamh	172. freisin	272. amuigh
73. lá	173. aici	273. Irish
74. daoine	174. dom	274. siúd
75. Gaeilge	175. chuaigh	275. bean
76. níos	176. scríobh	276. leanas
77. idir	177. fós	277. lár
78. níl	178. dar	278. leithéid
79. amháin	179. léir	279. bhean
80. dul	180. mise	280. chuige
81. chéile	181. fíor	281. uaidh
82. dtí	182. iarraidh	282. alt
83. bith	183. bliana	283. ndóigh
84. liom	184. éigin	284. cheana
85. chuir	185. hÉireann	285. roinn
86. mbeadh	186. láthair	286. inniu
87. bheadh	187. suas	287. ábhar
88. dó	188. dé	288. mórán

89. dúirt	189. fháil	289. chaith
90. cé	190. ceart	290. tí
91. sna	191. maidir	291. lae
92. orthu	192. cuireadh	292. tíre
93. níor	193. gcuid	293. roimhe
94. áit	194. thart	294. Gaeltachta
95. faoin	195. léi	295. eolas
96. lena	196. teanga	296. sásta
97. má	197. bheidh	297. céard
98. thug	198. di	298. dhaoine
99. agam	199. roimh	299. tríd
100. trí	200. anuas	300. lámh

Aguisín C

Gramadach	Rang 2	Rang 3	Rang 4	Rang 5	Rang 6
Na Briathra	<p>Téarma 1: Foghraíocht</p> <p>Tearma 2: Céad Réimniú, Aimsir Caite, Na briathra leathan</p> <p>Téarma 3: Céad Réimniú, Aimsir Caite, Na briathra caol</p> <p>(Féach thart don liosta)</p>	<p>Téarma 1: Céad Réimniú, Leathan agus Caol, Aimsir Láithreach agus Aimsir Fháistineach</p> <p>Téarma 2: Dara Réimniú, Leathan agus Caol, Aimsir Caite agus Aimsir Láithreach</p> <p>Téarma 3: Dara Réimniú, Leathan agus Caol, Aimsir Fháistineach agus dul siar.</p>	<p>Téarma 1: Céad agus Dara Réimniú, Leathan agus Caol, gach aimsir – dul siar.</p> <p>Téarma 2: Briathra Neamh Rialta, Aimsir Caite agus ceisteanna</p> <p>Téarma 3: Dul siar ar gach rud.</p>	<p>Téarma 1: Céad agus Dara Réimniú, Leathan agus Caol, gach aimsir – dul siar.</p> <p>Téarma 2: Na briathra Neamh Rialta, gach aimsir</p> <p>Téarma 3: Dul siar arís</p>	<p>Téarma 1: Céad agus Dara Réimniú, Leathan agus Caol, gach aimsir – dul siar.</p> <p>Téarma 2: Na briathra Neamh Rialta, gach aimsir</p> <p>Téarma 3: Dul siar agus taithí a fháil leis on Modh Coinníollach</p>
Réamhfhocail Ainmneacha	Go neamh- fhoirmiúil	Le, Ar, Ag agus Do	Le, Ar, Ag agus Do	Le, Ar, Ag, Do, Faoi, Cuig, Roimh De, Ó agus As	Le, Ar, Ag, Do, Faoi, Cuig, Roimh De, Ó agus As
Ag Comhaireamh	1-20 Ag comhaireamh rudaí Ag comhaireamh daoine	1-50 Ag comhaireamh rudaí Ag comhaireamh daoine	1-100 Ag comhaireamh rudaí Ag comhaireamh daoine	1-100 Ag comhaireamh rudaí Ag comhaireamh daoine	1-100 Ag comhaireamh rudaí Ag comhaireamh daoine
Urú agus séimhiú	Go neamh- fhoirmiúil	Mo+h Do+h	Mo+h Do+h	Mo+h Do+h	Mo+h Do+h

		A (sé)+h	A (sé)+h	A (sé)+h	A (sé)+h
		A (sí) gan aon rud	A (sí) gan aon rud	A (sí) gan aon rud	A (sí) gan aon rud
				Ár+urú	Ár+urú
				Bhúr+urú	Bhúr+urú
				A (siad)+urú	A (siad)+urú

Na briathra leathan; Dún, Fág, Ól, Féach, Tóg

Na briathra caol; Rith, Cuir, Léim, Buail, Tit

Na Briathra neamh-rialta; Abair, Beir, Clois, Déan, Faigh, Feic, Ith, Tabhair, Tar, Téigh Bí

Aguisín D

Paidreacha

Múintear na paidreacha seo a leanas sna ranganna thíos luaite.

Rang a haon

- **Comhartha na croise:**

In ainm an Athair agus an Mhic agus an Spiorad Naoimh. Amen

- **Altú i ndiaidh bia:**

Go raibh maith agat a Dhia mar is tú a thug bia dúinn, Go raibh maith agat a Dhia mar is tú a thug cairde dúinn, Go raibh maith agat a Dhia, Amen

Rang a dó

- **Dul siar**

- **Altú roimh bia:**

Beannacht ó Dhia orainn atá ag suí chun boird le chéile, Beannacht ar an mbia a ithimid inniú. Beannacht ar na lámha a d'ullmhaigh dúinn é. Beannacht ó Dhia orainn féin. Amen

Rang a trí agus a ceathar

- **Dul siar**
- **‘Sé do bheatha Mhuire:**

Sé do bheatha Mhuire ata lán de grásta. Tá an Tiarna leat. Is beannaithe thú thar mná agus is beannaithe tortha do bhraon Íosa. A Naoimh Mhuire, a mháthair Dé. Guí orainne, peacaithe, anois ‘s ag uair ár mbáis. Amen

- **Glóir do’n Athair:**

Glóir do’n Athair ‘s do’n Mhac ‘s do’n spiorad Naomh, mar abhí ar dtús, mar atá anois, mar abhéas go brách, le saol na saol. Amen

- **Ár nAthair:**

Ár nAthair ata ar Neamh, go naofar d’ainm, go dtaga do ríocht, go ndéantar do thoil ar an talamh, mar a dhéantar ar Neamh. Ár nárán laethúil, tabhair dúinn inniu agus maith dúinn ár bhfiacha mar a mhaithimid dár bhfeichiúna féin. ‘S ná lig sinn i gcathú ach soar sinn ó olc. Amen.

Rang a cúig agus a sé

- **Dul siar**
- **Críost Liom**

Críost liom, Críost romham,

Críost i mo dhiaidh, Críost istigh ionam,

Críost fúm, Críost os mo chionn,

Críost ar mo lámh dheis, Críost ar mo lámh chlé,

Críost i mo luí dom, Críost i mo sheasamh dom,

Críost i gcroí gach duine atá ag cuimhneamh orm,

Críost i mbéal gach duine a labhraíonn liom,

Críost i ngach súil a fhéachann orm,

Críost i ngach cluas a éisteann liom.

Amhrán na bhFiann

Múinfeair an t-amhrán náisiúnta i ranganna 5 agus 6.

Aguisín E

Cluichi Teanga

1. Cluiche Kim Naíonáin

Cuireann an múinteoir rudaí amach in áit a bhfeiceann na páistí iad. Féachann na páistí orthu agus ansin dúnann siad a súile. Tógann an múinteoir amach rud nó dhó. Osclaíonn na páistí a súile agus déanann siad iarracht cuimhneamh ar cad a tógadh amach.

Eagar: an múinteoir nó páiste agus an rang

Scileanna teanga:	éisteacht agus labhairt
Feidhmeanna teanga:	rudaí a aithint agus a ainmniú
Foclóir:	bréagáin gnáthrudaí sa seomra ranga
Eiseamláirí:	Cad a thóg mé amach?
Freagra gairid:	Teidí cupán, leoraí mála, úll, bainne, cailc, leabhar, bosca lóin, liathróid.

2. Cluiche cuimhne Naíonáin/ranganna 1 agus 2

Cuireann an múinteoir rudaí aithnidiúla ar an mbinse. Tugtar nóiméad do na páistí le breathnú orthu. Clúdaítear ansin iad. Liostaíonn na páistí na rudaí a chonaic siad: leoraí, bábóg, carr, teidí.

Eagar: an múinteoir nó páiste agus an rang

Scileanna teanga:	éisteacht agus labhairt
Feidhmeanna teanga:	rudaí a aithint agus a ainmniú ceist agus freagra
Foclóir:	bréagáin agus gnáthrudaí sa seomra ranga

Eiseamláirí:	Cad a chonaic tú?
1.	Carr. Bábóg.
2.	Cad a chonaic tú ar an mbord? Chonaic mé cóipleabhar. Agus chonaic mise liathróid.
Leibhéal níos deacra:	Cá raibh na rudaí go léir? Bhí carr agus leoraí ar an mbord. Bhí an peann ar an leabhar. Bhí an chailc ar an nglantóir.

3. Leathnú ar chluiche Kim Ranganna éagsúla

Cuireann an múinteoir rudaí aithnidiúla in áit a bhfeiceann na páistí iad. Dúnann na páistí a súile. Athraíonn an múinteoir na rudaí thart. Osclaíonn na páistí a súile agus déanann siad iarracht cuimhneamh cá raibh na rudaí roimhe sin.
Eagar: an múinteoir nó páiste agus an rang

Scileanna teanga:	éisteacht agus labhairt
Feidhmeanna teanga:	rudaí a aithint agus a ainmniú ceist agus freagra
Foclóir:	bréagáin agus gnáthrudáí sa seomra ranga
Eiseamláirí:	Cad a thóg mé amach?
1.	An spúnóg. An cupán.
2.	Cad a rinne mé? Thóg tú amach an cóipleabhar.
3.	Cad a tharla? Bhí leabhar ar an tseilf ach anois tá sé ar an bhfuinneog. Bhí spúnóg sa chupán ach anois tá sí ar an bpláta.

4. Cad atá sa mhála? Naíonáin/ranganna 1 agus 2

Tá na páistí ag iarraidh a thomhas cad atá sa mhála trí na rudaí atá ann a láimhseáil. Is féidir cluiche a dhéanamh as an ngníomhaíocht seo trí iomaíocht a chur ar bun idir fhoirne nó idir ghrúpaí.
Eagar: grúpaí agus páiste amháin nó an rang go léir agus páiste amháin

Scileanna teanga:	éisteacht agus labhairt
Scileanna eile:	cruth agus ábhar a aithint
Feidhmeanna teanga:	Rudaí a aithint agus a ainmniú
Foclóir:	bia agus na gnáthrudáí a bhíonn ag páistí scoile; an bosca lóin, leabhar, peann, banana, úll, oráiste, cáis,

	brioscáin, buidéal bainne mór, beag, fada, gearr, bog, cru
Eiseamláirí:	An bhfuil ... i do mhála? An bhfuil ... sa mhála? Tá. Níl.
<p>5. Mím Ranganna éagsúla</p> <p>1. Tugann an múinteoir leid don pháiste faoi mhím a dhéanfaidh sé/sí. Bíonn na páistí eile ag tomhas cén ghníomhaíocht atá ar siúl ag an bpáiste. nó</p> <p>2. Tugann an múinteoir cárta le pictiúr de ghníomhaíocht do pháiste amháin agus deir sé/sí: Déan é seo. Féachann an páiste ar an bpictiúr agus déanann sé/sí mím. Bíonn na páistí eile ag tomhas. nó</p> <p>3. Tugann an múinteoir cárta le treoir air do pháiste amháin agus deir sé/sí: Léigh an cárta agus déan é seo. Léann sé/sí an cárta, déanann sé/sí an gníomh agus bíonn an rang ag tomhas.</p>	
Scileanna teanga:	éisteacht agus labhairt nó léamh agus labhairt
Feidhmeanna teanga:	ceisteanna agus freagraí
Foclóir:	na gnáthbhriathra
Eiseamláirí:	Tá tú ag ithe. Tá tú ag rith. Tá tú ag léim. Tá mé. Níl mé. An bhfuil tú ag ól? An bhfuil tú ag damhsa? An bhfuil tú ag ní do lámh? An bhfuil tú ag triomú do lámh? Tá. Níl. An ag cócaireacht atá tú? An ag iarnáil atá tú? Is ea. Ní hea.
<p>6. Cad a rinne tú? Ranganna 3 agus 4</p> <p>Téann páiste taobh thiar den bhord nó isteach sa leithreas. Athraíonn sé/sí a c(h)uid éadaigh beagán. Tagann sé/sí ar ais arís agus bíonn na páistí ag tomhas cad a rinne sé/sí. Eagar: páiste (le leideanna ón múinteoir) agus an rang</p>	
Scileanna teanga:	éisteacht agus labhairt

Feidhmeanna teanga:	rudaí a aithint agus a ainmniú ceist agus freagra
Foclóir:	éadaí
Eiseamláirí: 1. 2.	Cad a rinne mé? Bhain tú díot do gheansaí/do bhróg chlé. Chuir tú ort do chóta. D'oscail tú do bhróg dheas/do charbhat. Ar oscail tú do bhróg chlé? Ar bhain tú díot do chóta? Ar athraigh tú do chuid gruaige?
Freagra gairid:	Bhain. Chuir. D'oscail. D'athraigh.

7. Cá bhfuil sé? Ranganna 3 agus 4

Míononn an múinteoir an cluiche agus cuireann sé/sí rud éigin i bhfolach. Cuireann na páistí ceisteanna ar an múinteoir le fáil amach cár chuir sé/sí é. An páiste a fhaigheann an freagra ceart bíonn sé/sí sa suíochán te ansin, agus cuireann na páistí ceisteanna air/uirthi.

Eagar: an múinteoir nó páiste agus an rang

Scileanna teanga:	éisteacht agus labhairt
Feidhmeanna teanga:	ceist a chur faoi shuíomh freagra a thabhairt
Foclóir:	troscán an tseomra ranga; seilf, bord, cófra, doirteal, fuinneog, doras, cathaoir, pictiúr, póstaer, bosca bruscair, glantóir, bosca lóin, cailc, leabhar, cupán, peann, buidéal
Eiseamláirí: 1. 2. 3.	An bhfuil sé sa bhosca? An bhfuil sé sa mhála? An bhfuil sé sa doirteal? An bhfuil sí (focal baininscneach) ar an tseilf? ... ar an mbord, ar an gcathaoir, ar an urlár ...? An bhfuil sé idir na cathaoireacha? 4. An bhfuil sé thuas ag barr an tseomra? Tá. Níl.

8. Cá bhfuil tú? Ranganna 5 agus 6

Ligeann an múinteoir air/uirthi go bhfuil sé/sí imithe in áit éigin. Bíonn an rang ag tomhas cá bhfuil sé/sí imithe.

Ansin is féidir le páiste éigin teacht aníos go barr an tseomra. Tugann an múinteoir leid dó/di ó bhéal nó scríofa ar chárta. Bíonn na páistí eile ag tomhas.

Scileanna teanga:	éisteacht agus labhairt nó léamh agus labhairt
Feidhmeanna teanga:	ceist a chur faoi shuíomh agus faoi áit freagra a thabhairt
Foclóir:	ainmneacha na dtíortha coitianta sa nuacht áiteanna éagsúla inar féidir le daoine a bheith, mar shampla ag an siopa
Eiseamláirí:	An bhfuil tú ar an trá? An bhfuil tú sa bhaile? An bhfuil tú sa phictiúrlann? Tá./Níl. An bhfuil tú in Éirinn? An bhfuil tú i Meiriceá? An bhfuil tú san Iodáil? An bhfuil tú ar muir nó ar tír? An bhfuil tú ar saoire nó ag obair?

9. Cé leis é? Ranganna 5 agus 6

Cuireann an múinteoir nó páistí éagsúla ceist agus iad ag taispeáint rud éigin nó pictiúr don rang. Is féidir rudaí nó éadaí le pop-ghrúpa nó foireann sacair nó peile a úsáid. Tomhaiseann an rang cé leis é.

Scileanna teanga:	éisteacht agus labhairt
Feidhmeanna teanga:	ceist agus freagra rudaí éagsúla a aithint agus a ainmniú
Foclóir:	éadaí, dathanna, rudaí éagsúla
Eiseamláirí:	Cé leis é? Is le Máire é. Is léi é. Is liomsa é. Is le Man United é. Is leo é.

10. Cá bhfuil tú ag dul? Ranganna 5 agus 6

Bíonn páiste nó an múinteoir ag ligean air/uirthi go bhfuil sé ag dul in áit éigin. Bíonn an rang ag tomhas.

Scileanna teanga:	éisteacht agus labhairt
Feidhmeanna teanga:	ceisteanna agus freagraí
Foclóir:	áiteanna éagsúla bia, éadaí, uirlisí ceoil, ticéad

Eiseamláirí in úsáid sa chluiche:	A. Cá bhfuil tú ag dul? B. Go dtí an siopa. A. Cén fáth? B. Tomhais.
(an t-ainm briathartha á chleachtadh)	A. Chun úll a cheannach. B. Ní hea. Tomhais arís. A. Chun seacláid a cheannach.

11. Cluiche Bingo Ranganna éagsúla

Bíonn greille folamh ag gach páiste.

Glaotar amach na huimhreacha 1–10.

Líonann gach duine a cúig nó a sé d'uimhreacha isteach sa ghreille, a rogha féin as deich gcinn.

Ansin imrítear an cluiche mar is gnách.

Coinnítear luas tapa go leor faoin gcluiche chun na páistí a choinneáil ag éisteacht.

Cuireann na páistí líne tríd an uimhir nuair a ghlaotar í.

Scileanna teanga:	éisteacht agus aithint
Feidhmeanna teanga:	aithint
Foclóir:	uimhreacha
Eiseamláirí:	Fuair mé líne. Tá mé críochnaithe.

12. Cluiche Bingo Ranganna éagsúla

Bíonn greille folamh ag gach páiste. Scríobhann an múinteoir fiche focal as an gceacht reatha ar an gclár dubh. Líonann gach duine a cúig nó a sé d'fhocail isteach sa ghreille, a rogha féin.

Ansin imrítear an cluiche mar is gnách. Coinnítear luas tapa go leor faoin gcluiche chun na páistí a choinneáil ag éisteacht. Cuireann na páistí líne tríd an bhfocal nuair a ghlaotar é.

Scileanna teanga:	éisteacht agus aithint
Feidhmeanna teanga:	aithint
Foclóir:	foclóir an cheachta reatha
Eiseamláirí:	Fuair mé líne. Tá mé críochnaithe.

13. Fiche ceist Ranganna 5 agus 6

Smaoiníonn an múinteoir ar rud éigin. Cuireann na páistí ceisteanna chun an rud sin a thomhas, ceisteanna an-simplí ar dtús. Tá cead ag na páistí fiche ceist a chur. Mura dtomhaiseann siad an rud ceart bíonn an bua ag an múinteoir. Bíonn ar na páistí éisteacht lena chéile nó beidh siad ag cur na ceiste céanna agus caillfidh siad seans. Grádaíonn an múinteoir na ceisteanna.

Eagar: an múinteoir nó páiste agus an rang agus duine amháin ag coimeád an scóir	
Scileanna teanga:	éisteacht agus labhairt
Feidhmeanna teanga:	ceisteanna agus freagraí tomhas
Foclóir:	rudaí atá i bhfoclóir reatha na bpáisti i mBéarla nó i nGaeilge
Eiseamláirí: 1.	An bhfuil sé sa seomra seo? An bhfuil sé sa scoil seo? An bhfuil sé sa bhaile mór seo? An bhfuil sé mór? An bhfuil sé beag/fada/gearr/bog/crua? Tá. Níl.
2.	An féidir é a ithe? An féidir é a ól? An féidir é a fheiceáil? An féidir é a bhriseadh? An féidir é a léamh? (a stróiceadh, a ghearradh, a ghlanadh, a líonadh) Is féidir. Ní féidir
3.	An féidir suí air? An féidir seasamh air? An féidir scríobh air? An féidir luí air?
4.	An féidir ól as? An féidir rudaí a chur isteach ann?

Cluichí cumarsáide

1. Aimsigh na difríochtaí Ranganna 5 agus 6

Sa chluiche seo bíonn beirt pháistí ag iarraidh na difríochtaí idir dhá phictiúr a aimsiú. Déanann siad é seo trí cheisteanna a chur ar a chéile agus iad a fhreagairt.

Eagar: beirteanna

Scileanna teanga:	éisteacht, labhairt, léamh agus scríobh
Feidhmeanna teanga:	eolas a roinnt agus a mhalartú ceisteanna a chur agus a fhreagairt

Sainfhoclóir:	Ag brath ar na pictiúir
Eiseamláirí:	An bhfuil X i do phictiúr? Tá. Níl. Cá bhfuil an X? Ar an taobh deas nó ar an taobh clé? An bhfuil an X idir an buachaill agus an cailín? An bhfuil an doras ar oscailt nó dúnta?

Aguisín F

Frásaí Le nÚsáid Sa Chlós:

Tá sé in am dul isteach.

Bhuail an clog. Tá an sos thart.

Cé'n cluiche a bheidh againn?

Tabhair seans dom/dí do _____.

Pioc suas an bruscar.

Cá bhfuil an múinteoir? Cá bhfuil _____?

Tá an múinteoir ag teacht. Tá _____ ansin.

Tá an múinteoir ansin.

Thit _____.

Ghortaigh _____ - a glúin/ghlúin, a lámh, a cos/a chos srl.

An bhfuil cead ag ___ dul go dtí an leithreas.

Tá mé ag sugradh le _____. Ta _____ ag súgradh liom/linn.

Níl éinne ag sugradh le _____.

An feidir linn _____ a imirt? (cispheil, tig srl)

Focail agus Frásaí Le nÚsáid i Rith Rang Corp Oideachais

Seas. Rith. Léim. Stop. Cas timpeall. Siúl. Siúl ar aghaidh. Siúl go tapa- go mall.

Téigh ar dheis, ar chlé

Caith an liathróid.

Tabhair dom an hula hoop.

Rith go dtí an líne bán/gorm/buí. (Siúil, léim,téigh ar do ghluine)

Sín amach do lámha/chosa. Sín do mhúineál.

Ar an gclós- rith go dtí an dréimire, fuinneog, triantán, cearnóg, dronnuilleog,doras, geata,ráille/ráillí.

Caith an liathróid. Déanaigí ciorcal. Seasaigí. Suígí. Beir lámh le do chara.

Bain triail as. Tóg go bog é. Tóg/tógaigí sos. Tarraing isteach d'annáil. Lig amach d'annáil.

Cluichí -Dúirt Ó Grádaigh, Cé'n tam é a mhactíre? Tá sé a dó a chlog srl. Tá sé leath uair taréis a seacht. Tá sé in am dinnéar.

Cispheil. Cuir an liathróid sa chiseán. Ná caith ró ard é. Tabhair domsa é.

Tabhair do Mháire é. Tabhair seans dom. (seans eile) Mise an chéad duine eile.

Ní bhfuair mé seans. Ní fhaca mé é. Is mise an réiteoir.

Beidh cluiche peile againn (sacair)

An bhfuil cead againn/agam dul sa ghrúpa sin?

Tá an cluiche thart.

Éistigí leis an bhfeadóg.

Cad iad na rialacha?

Bhris sí na rialacha.

Tosóimid arís.

Focail agus Frásaí le nÚsáid i Rith Rang Ealaíne

Tarraing an pictiúr. Cad a tharraing tú? Tharraing mé... Líon isteach Dathaigh. Tóg amach an peint, na criáin, na pinn luaidhe, na cailceanna, na paipéirí.

Gearr é. Faigh siosúir. Ná doirt é. Glanaigí suas. Cuir uisce sa phota. Cuir péint amach sa tráille. Cé'n dath atá sa phictiúr?.

Cad iad na dathanna a d'úsáid an t-ealaíontóir?

An maith leat an pictiúr? Cé'n fáth?.

Tá na dathanna go deas. Tá _ ag barr /bun /i lár an phictiúr.

Croch suas é. Tá sé go hálainn. An bhfuil tú sásta leis? Tá pictiúr Nicole go deas? Is maith liom/ Ní maith liom...

Is fearr liom dath _---- ná dath _____.

Úsáidfidh mé an dath seo.

Na dathanna buí gorm oráiste, glas, donn, dubh, bán, corcra, dubhgorm srl.

Meascaigh dubh agus bán chun liath a dhéanamh.

Bí cúramach leis an bpéint.

Na crutanna éagsúla- ciorcal, triantán srl

Níl aon peint fágtha. An bhfuil dóthain --- agat?

Cníotáil. Tá olann agus snáthaidí agam. Déanfaidh mé _____ a chníotail.

Tá an snáth measctha. Chaill mé mo snáthaid. Tá me críochnaithe. Níl me críochnaithe fós.

An dtógfaidh mé abhaile é. Tógaigí abhaile na pictiúir anois.

Cré- Múnlaigh an chre agus dean pota/aghaidh. An bhfuil sé mín/garbh? Tá sé deacair é a mhúnlú (éascaí)

Ní feidir liom... Is feidir liom...

An gcuirfidh tú isteach sa chomórtas é? Cuirfidh mé. Ni doigh liom. B'fheidir go gcuirfidh mé

Aguisín G

Áiseanna

Aguisín H

Frásaí na Seachtaine

1	Dia duit / Dia is Muire duit
2	Conas tá tú? Táim go maith. Buíochas le Dia.
3	Cad is ainm duit? is ainm dom
4	Slán leat / Slán agat.
5	Gabh mo leithscéal, a mhúinteoir....
6	Má's é do thoil é / led' thoil
7	Go raibh maith agat. /Go raibh míle maith agat
8	Tá fáilte romhat
9	Breithlá shona duit
10	Nollaig shona duit / Cáisc shona duit? Athbhliain shona duit
11	Cén t-am é? Tá sé a (deich) a chlog.
12	Anseo, a mhúinteoir. Níl sé/sí ar scoil. Tá sé as láthair. (Tá sé tinn/breoite)
13	An maith leat..? Is maith liom...Ní maith liom...
14	Is fuath liom
15	Conas atá an lá/aimsir? Cén sort lá atá ann? Tá sé fuar/te, fliuch/tirim, ag cur sneachta/

	ag cur báistí, geal/scamallach
16	Cé leis é? Is liomsa é
17	Tá cnag ar an doras. Tá bean/fear/buachaill/cailín ag an doras
18	Cén lá é? Inniu an Luan
19	Cad é an ghaeilge atá ar ...? Conas a deir tú?
20	Cad is brí le?
21	Conas a litreofá?
22	An dtuigeann tú? Tuigim / Ní thuigim
23	Cén dath atá ar...?
24	Cén aois thú?
25	Go n-éirí an bóthar leat
26	An mbeidh scoil againn amárach?
27	Togha iarracht. Maith thú.
28	Cén rang ina bhfuil tú? Táim i rang a ceathair...
29	An mó daoine/Cé mhéad daoine atá i do chlann?
30	Bí cúramach/Tabhair aire duit féin. Tóg go bog é!